

Мэлүлфэгъум и 16-р – Христос
къызыхъугъэ Мэфэ Нэф

**МЫЕКЬУАПЭРЭ АДЫГЕИМРЭ
Я АРХИЕПИСКОПЭУ ТИХОН ФЭКЮ**
Лъытэнэгъэ ин зыфэтшырэ Зиусханыр!
Христос къызыхъугъэ Мэфэ Нэфым фэш О
пшхъэкэ ыкли Мыекъуапэрэ Адыгейимрэ я Епар-
хие къекорэ пстэуми тышьуфэгушо.

Православнэ динир зылэжьыре пстэухэмки мы
мэфэкыр лэшэгъу пчагъе къызэпэзычыгъэ
шуагъэхэм, гушхъэлэж байнгъэм, цыфыгъэм
ятамыгъэ щит.

Пасхэм епхыгъе юфхъабзэхэу зерахъаштхэм,
мэфэкыр фытегэпсыхъэгъэ зэхахъэхэм цыфхэм
агу нахь къаалты, цыфыгъе шэпхъе дахэхэм,
гукэгъум, шуашэнным, нахь афагъэчэфых. Обще-
ствэм хэхъоныгъэ ышынымкэ, цыфхъэлэгъир
щилэннымкэ а пстэури ишыкъэгъе шыпкъе щит.

Мэфэкыр эзэлэхэмни тышуфэгушо ыкли
тышуфэлъало псакуныгъе пытэ шушиэнэу, дунаир
мамырэу, шум шуущымыкъе шуупсэунэу!

Мы Мэфэк! Нэфым унаго пепчэ зэгурьоныгъэ,
насып, шульэгъу ыкли гугъапэ къыферэх!

**Адыгэ Республикаам и Лышхъэ ишшэ-
рьылхъэр пэлъэ гъэнэфагъэкэ зыгъэцэклээрэ
Къумпыйл Мурат**

**Адыгэ Республикаам и Къэралыгъо Совет —
Хасэм и Тхъаматэу Владимир НАРОЖНЫЙ**

Пшъэрьылхъэр
къыгъэнэфагъэх

Адыгэ Республикаам и
Лышхъэ ишшэрьылхъэр
пэлъэ гъэнэфагъэкэ зы-
гъэцэклээрэ Къумпыйл Мур-
ат Адыгэ Республикаам
цыфхэм якъеухъумэнкэ
ыкли ошэ-дэмьышлагъе зы-
хэль юфхэмкэ и Комите-
тит итхъаматэу бэмьышэу
Інатэм үхъэгъе Вячеслав
Лотаковым зэлүкэгъу ды-
рилага. Зэдэгүшүїгъум
ильтэхъан республикаам
ишшэхъетет комитетом
ыпашхъе ит пшъэрьылхъ-
хэу анахь мэхъанэшхо
зилэхэр къыгъэнэфагъэх.
Апэрэр -республикаам ис-
цыфхэр псыкъиуным ён-
хумэгъэнхэр ары.

«Псыкъидэкыгъо лъэ-
хъаныр къэблагъе ыкли
Урсыем и МЧС и Гъэлоры-
ышланлэу Адыгэ Республикаам

ицэлхэрэхэр ашын, яшэнгъе
хагъехъон фае.

Аш даклоу республикаам

ликэм щылэм, Пшыээ шьо-
лъыр псыхэмкэ и Гъэлоры-
ышланлэу Адыгэ Республикаам
тыкъэзыуцхъэрэ дунаим ыкли чыюпсым
якъеухъумэнкэ и Гъэлоры-
ышланлэу тырягъусэу гомыл
къеухъу аш фэхүн ылъэ-
кыщхэр нахь макэ зэ-
рэхъущтхэм тываа тед-
гъэтэн фае. Сэ пшъэрьылхъ-
хэм язшыгъе афэсшы-
гъэх, гидротехническэ псе-
уальхэр зэкэ аупльэк-
гъэх. Муниципалитетхэм,
псэуплэхэм ыкли мы юфхэм
фэгъэзэгъе ведомствэхэм
япашхэр шыуигъусэхэу
юфхытуу къеучун ылъэ-
кыщхэм япхыгъе юфхы-
нным чанэу ылж шуущихъан
фае», — къыхигъэшыгъ
Къумпыйл Мурат.

Аш даклоу республикаам
ицэлхэрэхэр ашын, яшэнгъе
хагъехъон фае.

Адыгэ Республикаам и
Лышхъэ ишшэрьылхъэр
пэлъэ гъэнэфагъэкэ зы-
гъэцэклээрэ Къумпыйл Мур-
ат джааш фэдэу Адыгэ
Республикаам цыфхэм
якъеухъумэнкэ ыкли ошэ-
дэмьышлагъе зыхэль юфх-
эмкэ и Комитет итхъаматэу
пшъэрьылхъэр фишыгъ
псэуплэу Яблоновскэм мэ-
шлогъэклэсэ часть щизэ-

хэшэгъэнэм иофыгъокэ
федеральны гупчэм зээзгэ-
ыныгъеу дашыгъэм ынаа-
тиригъэтинэу.

Вячеслав Лотаковым
Адыгейим и Лышхъэ ип-
шьэрьылхъэр пэлъэ гъэнэ-
фагъэкэ зыгъэцаклэрэр
къыгъэгүгъагаа комитеты
ыпашхъе ит пшъэрьылхъ-
хэм язшохын ишшэнгъи
ыкъуачи зэрэрихыллэ-
щтимкэ.

Вячеслав Лотаковым
ильэс 20-м ехъурэ ошэ-
дэмьышлагъе зыхэль юфх-
эмкэ Министерствэм
къулыкъу щихыгъ, «Ур-
сыем и МЧС и Щитхъу
тамыгъ» зыфиорэр, нэ-
мыкылтын ляпнлэрэр къы-
фагъэшшошагъэх. Мыекъу-
апэ ошэ-дэмьышлагъе юфхэмкэ
и Гъэлоры-шланлэу ипэшэ
Інатэм ылж ыпэклэ ылы-
гыгъ.

**Адыгэ Республикаам и
Лышхъэ ипресс-
къулыкъу**

Телеканалэу «Россия 1-мкэ»

Къагъэлъэгъошт

Федеральнэ телеканалэу «Россия 1» зыфиорэр къикыгъэ купым мэфэ заулэ хуугъэу Адыгэ Республикаам юф щешэ. Программэу «Вести недели» зыфиорэр хагъэхъанэу журналистхэм материал къаугои. Репортажам къыщаотэштых республикам итуризмэ, имэкумэц, икономике ыкли испорт хэхъоныгъэу ашыхъэрэ афэгъэхъыгъэу. Адыгэ Республикаам и Лышхъэ ишшэрьылхъэр пэлъэ гъэнэфагъэкэ зыгъэцэклээрэ Къумпыйл Мурат «Вести недели» зыфиорэр дыригъэ зэдэгүшүїгъум къышчи-
луагъ ягъэгъэхъанэу проект-
хэу щилэнхэм ыкли социальнэ-
экономике хэхъоныгъэу Адыгейим яшыхъэрэ афэгъэхъыгъэу. Республикаам ишшэхъетет анахь-
хэу ынаа зытыригъэтэгъэхэм ашыщ инвестициихэр нахыбзу къиныхъам, юфшэнным епхыгъе юфхъэлэхэз зэфшхъафхэр нахь дэгъо зэхэгъэтэнхэм атэлтигъэу Адыгейим юфу щашлэрэм фэгъэхъыгъэу.

«2030-рэ ильясын нэс республикам хэхъоныгъэу ышын-
щтым и Стратегие изэхэгъэт-
уцион джы maklo. Республикаам иамалхэм та��ыпкырыкызэ, анахь-
хэу тываа зытедгъэтэшт-
тыр мэкү-мэштыр, туризмэр, промышленностыр ыкли инве-
стициихэр нахыбзу къызэри-
хъащхэр ары. Отраслэ шхъа-
тхэм хэхъоныгъэ ядгъэшынэм

тынаа тедгъэтэзэ, нэмыххэм
гъэхъэтэшхэр зэрашыщт-
хэмкэ ылпилэгъу тафхэу, аш
къыхэкэлэу экономикэмкэ со-
циальнэ лъэнхъомкы юфхыгъу
къеухъхэрэм анахьыбэр зэ-
шотхын тэлтээхъ», — къыуагъ
Къумпыйл Мурат.

Адыгэ Республикаам и
Лышхъэ ишшэрьылхъэр пэлъэ
гъэнэфагъэкэ зыгъэцэклээрэ
къылтогъагаар газрыкъуапэ
етщэлэн мурад тил. Аш къыхэк-
лэу мы отраслэм инвестици-
хэр нахыбзу къылтогъагаар щилэнх-
хэмкэ амалыкэхэр щилэнх-
хэмкэ.

«Урсыем и Къыблэхэм
цыфхэм анахь зэльшашэрэ
чылпилэхэм Адыгейим зыкэ ашыщ
мэхъу. Нэмыххэм чылпилэхэм къа-
рыкъыхэрэмкы, Адыгейим щыпсэ-
ухэрэмкы ахэр гуэтэлэхэу щы-
тынхэ фае. Аш даклоу тятэж
плашхэм къенэу къытфагъэ-
нэгъэ тикултурэ бай, тичыонс,
тарихым епхыгъе чылпилэхэм
гэшэгъонуу тилэхэр зэкэ къы-
зэрэтихъумэштхэм тываа тед-
гъэтэн фае», — къыуагъ
Къумпыйл Мурат.

Къеуххэр зэфихъысажхээз

Адыгэ Республикаам и Лышхъэ
ишшэрьылхъэр пэлъэ гъэнэ-
фагъэкэ зыгъэцэклээрэ къыз-
эхъумэштхэм, республикаам
ипашхэрэхэм къырахъыжээрэ
юф пстэуми гухэл шхъаалуу къы-
далтытэрэр цыфхэм яшылакэ
нахышу шыгъэнэр ары.

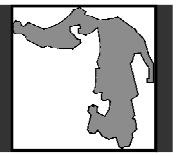
Адыгэ Республикаам и
Лышхъэ ипресс-къулыкъу

ЗЭКЬОШНЫГЬЭМ
ГЬОГУХЭМКЭИорэдкӣ
икъашъокӣ
алъээс

Лъэпкъ искусствэм хэхъоныгъэу ышырэр
къызыщылъэгъорэ пчыхъэзэхъэм уегъэг-
шхо. Адыгэ Республикаам и Къэралыгъо
орэдьо-къэшъокӣ ансамблэу «Ислъамыем»
иконцертэу Краснодар щыкъуагъэм лъэпкъ
зэфшхъафхэр зэфищагъэх. Къэлэцкыуух-
ери, зыныбжъ хэкъотагъэхэри тиартистхэм
бэрэ йэгу къафытуагъэх.

(Икъух я 2-рэ н. ит).

АДЫГЕИМ ЩЫХЪУРЭ-ЩЫШІЭРЭР

Республике сымэджэцим ихъэкъагъэх

Адыгэ республике клиническэ сымэджэцим мы мафэхэм. Мыекъопэ медицинэ коллежийн щеджэрэ студентахэр кытрагъаблэгъагъэх. Йофтхабзэм пшъэриль шъхьайу илагъэр специалист ныбжыкъеу еджаплэр къэзыухъяэрэм мыщ юфшіпэ чыпіл щагъотын зэральэкъищтыр агурагъялоныр, аш фэгъэхыгъеу гушигъу афэхъунхэр ары.

Сымэджэцим щилажъяэрэм яофшіен зэрээхажэрэр, анахъеу мэхъанэ зэраторирэ лъэнхъюхэр ныбжыкъеу къафа-

ютагъэх, нэуасэ афашыгъэх. Зэхэсигъом кызэрэщауягъэмкэ, Адыгэ республике клиническэ сымэджэцим медсестрахэр ишыкъагъэх. Джырэ уахтэм ехүулэу сымэджэцим нэбгырэ 34-рэ фэдиз аштэн альякъинеу юфшіпэ чыпілхэр илэх. Ильэс къэс Мыекъопэ медицинэ коллежийн мы сэнэхьатыр нэбгырэ 40-м ехүумэ щизэргъагъэты, ау сымэджэцхэм юф аашаиенеу кюорэр мэкі дэд. Ашпъэрэ гъэснэгъе зэргъагъэты ашлонгъоу медицинэ еджаплэрэхэм ныбжыкъеэр нахыбэрэм ачхажых, е нэмыкі къалэхэм юф аашаиенеу загъазэ. Ахэр зыхэкъижыххэкэ республикэм ит медицинэ учреждениехэм

юф ашызышынэу альхъэрэр макл, аш къыхэкілеу гумэкыгъэ тьор зэшохыгъэ хүрэп. «Лечебное дело», «Сестринское дело», «Акушерское дело» юкі «Лабораторная диагностика» зыфиорэ сэнэхъатхэр зээзыгъэгъотыре студентхэм нэужум Адыгэ республике клиническэ сымэджэцим иврэ шъхьаиу Чэужж Нателла гүшүэгъу афэхъугъ. Сымэджэцим юф щыпшіленым пае шъенгъеу пілкілэлын, анахъеу унаа зытебгъетын фэе лъенхъюхэр къытогъагъэх, щисэхэр къыхъыгъэх. Врач шъхьаиэм джащ фэдэу лэжапкіеми игуу къышыгъ.

ГҮӨНЭЖЫКЬО
Сэтэнай.

Шуагъэ къэзытырэ йофтхабз

Непэ, мэлъыльфэгъум и 15-м Мыекъуапэ ермэлыкъ щэко. Адыгэ Республикэм и Лышихъээ ишпъэрильхэр піэльэ гъэнэфагъякэ чыгъэцэкіэрэ Къумпыл Мурат игукъэкилэ народнэ ермэлыкъхэр апэу зыщызэхажэгъэ шъольтихэр Адыгейр ашыщ. Социалнэ мэхъанэ зиэгъомылапхъяэр нахь пыутэу цыфхэм къаэкъиэхъанхэм мы йофтхабзэр фэлорыша.

Ильэсийн кыкъоц Мыекъуапэ имызакъоу республикэм имуниципальнэ образованиехэм зэкіми ермэлыкъхэр ашызэхажх, цыфхэм яшуагъэ арагъакъын республикэм ипашхажэр пыльых. Адыгейм щысэу кытагъэлэгъуагъэр тикъэралыгъо ишъольтихэр зэфэшхъяфхэм джырэ уахтэ ашагъэфедэ. Хабзэ зэрхэгъуагъэу, гъомылэхээ зэфэшхъяфхэр къыдэзэгъякъырэ предприятиеу республикэм итхэр ермэлыкъым хэлажх. Мы йофтхабзэр зэхажэн ыпекі Адыгэ Республиком экономикэ хэхъонгъемкэ яки сатыумкэ и Министерствэ кызэрэштигауягъекі, гъомылапхъяэр нэмыкі къэралхэм къаращынхэ фимитхэу зэршыгъэм яки аш ыпкъ къыкъыкэ къыдагъякъырэм ауасэ кызэрэдэкъягъэм къыхэкъеу мыщ фэдэ ермэлыкъхэр зэхажэгъэнхэм мэхъаншхо я. Чыпіл пред-

приниматель пэпчь адэгүүшүйх, ермэлыкъым зэрхэлэжъэнхэ альякъыт амалеу щылхэр агурагъялох.

Лыр, пцэжъыр, щэм яки хаджыгъэм ахшыкъыгъе шхынгъохэр, хэтэрикъхэр, пхъешхъэ-мышхъяэр, нэмыкіхэри ермэлыкъым къиращаплэх. Экономикэ хэхъонгъемкэ яки сатыумкэ и Министерствэ кызэрэштигауягъекі, гъомылапхъяэр нэмыкі къэралхэм къаращынхэ фимитхэу зэршыгъэм яки аш ыпкъ къыкъыкэ къыдагъякъырэм ауасэ кызэрэдэкъягъэм къыхэкъеу мыщ фэдэ ермэлыкъхэр зэхажэгъэнхэм мэхъаншхо я. Чыпіл пред-

принимательхэм япродукции юагъакъынмкэ юпілэту афхуягъэнхэр ары ермэлыкъым пшъэриль шъхьаиу илэр. Социалнэ мэхъанэ зиэгъомылапхъяэр республикэм щыпсэура цыфхэм алэкъэхъэгъэнхэм министерствэм ынааэ тыргъэты. Джащ фэдэу бэдээрим щылэхасэхэм анахь пыутэу гъомылэхээ зэфэшхъяфхэр цыфхэм ермэлыкъым щащэфынхэ альякъын пыльых.

Мыщ фэдэ ѹофтхабзэхэр зэхажэгъэнхэм мэхъаншхо зэрилэр, аш цыфхэм, предпринимательхэм яшуагъэ кызэрэякъырэл пчъялээрэ кынхигъэтыгъ Къумпыл Мурат.

Ермэлыкъыр Мыекъуапэ иурамэу Советскэм (урамхэу Майкопскэм кынхигъэжъягъеу Победэм нэс), урамэу Михайловым яки урамэу Димитровым (урамхэу Чкаловыимрэ Юннатовыимрэ ацээ зыхыхэрэм азыфагу) ашыкъошт. Мы чыпілэхэм былымылэр, мэлъылэр, къолыр, чэтэлэр яки нэмыкі гъомылапхъяэр цыфхэр анахь кызыкъеупчхэрэр ашажшэштх. Аш нэмыкі Адыгейим ит предприятиехэу щэм, хаджыгъэм ахшыкъыгъе шхынгъохэр, консервнэ продукцихэр, дагъэ, нэкуль яки юш-ишуухэр къэшишхээр къеколпэштх.

Тикъэлэ шъхьаиу юпілэхээрэм яки хъакъехэм бэдээрим щылэхасэхэм анахь пыутэу гъомылапхъе зэфэшхъяфхэр ермэлыкъым щащэфынхэ альякъыт, ахэм ядэгъуагъе щэфакхэм мы чыпіл юф юш-ишуухэр амал яшт.

КИАРЭ Фатим.

Гүогу ишынагъохэр ауланыкъуа

Республикэм идинлэхъэр Къэралыгъо автоинспекторхэм ягъусэхэу гъогу хуугъэ-шагъэхэр нахыбэу зыщыхурэ чыпілхэр къапльыхъагъэх. Гъогурыкъоным ишапхъэхэр водительхэм зэраукахъохэрэм лыпльягъэх.

Ахэм зэрэхагъэунэфыкъыгъэмкэ, хэбзэнчьеу цыфыр мызекъоным фэллүнэр, фэбгээсэнэр унагьом кынхажээнэу ѿшт. Гъогуухэм атхъухэрэ тхамыкъагъохэр нахь макл юнхам, дэгъэзыжыгъэнхэм афшыл ажылыгъе зыхэль зеклиакъэрэ скорость Ѣынгъончъэрэ водительхэм къыхахынхэу быслымэн яки чыристан динхэм ялтыклохэр къыфэдгъагъэх. Ашкі Аынхэм Урысые унэгъо йофтхабзэу «Щынэгъэр къызэтгэлан! Скоростын кынхыгъак!» зыфиорэм дырагъэштагъ. Йофтхабзэм изэхжакъохэм гъогурыкъоным хэлэжъэрэ пстэуми джыри зэ агу къагъэкъыжы — яунагьо яки къапблэгъэ цыфхэм апашхъэ пшъэдэкъыжые ахырэр зышарэмгъэгъупш.

Бамыкхэм шъуафэсакъ!

Роспотребнадзорым и Гъэорышаплэу Адыгэ Республикэм щылэхэм кынхэрэтирэмкэ, бамыкхэм зэцэкъэгъэ нэбгырэ 30 фэдиз мыгъэ Адыгэ Республикэм ит медицинэ организацихэм яолгъэх. Ахэм азынхыкъор къэлэцыкъу. Республикэм ит районхэм зэкэми бамыкхэм ашагъэунэфыгъэх.

— Мэзхэм, зыгъэсэфыпэ чыпілхэм цыфхэм кынхыгъа-хуяхъэрэ уахтэм бамыкхэм къащыхэпка-гъэу, джащ фэдэу хызметшапхэхэм ашагъыгъе псэушхъяхъэм къапахыгъеу ары нахыбэрэм зэрэдгээнэфырэр, — къеты Роспотребнадзорым и Гъэорышаплэу

АР-м щылэхэм. Бамыкхэм льэпкэ 48-рэ фэдиз ыпекі зигуу къэтшыгъе Гъэорышаплэм щаупльякъу. Аш кынхэрэтигъэмкэ, инфекции зыпиль бамыкхэм ашагъэунэфыгъэп.

Чыопсым кынхыгъа-хуяхъэрэ цыфхэр нахь зыфсакъыжынхэу, бамыкхэм кынхыгъа-хуяхъэрэ ашагъыгъе, ёнхынхэу, бамыкхэм кынхыгъа-хуяхъэрэ пкынхэолым псынхыгъеу къыхахынхэу яки медицинэ учрежденихэм охтэ къэлэхэм кынхыгъа-хуяхъэрэ ашагъыгъе.

(Тикорр.).

Муниципальнэ образованиеу «Адыгэхъалэ» и Администрации, инароднэ депутатхэм я Совет, иветеранхэм я Совет гүхэхъалэ ашагъу Адыгэхъалэрэ Туцожэ районхэм яцыф гъэшшуагъэу, егъэджэн юф юш-ишуухэрэ, гурит еджаплэу N 1-м иапэрэ директорыгъэу, общественхэм юф юш-ишуухэрэ чанэу щытагъе Гусэрыкъо Туцожэ Сэфэр-бый ыкъор зэрэшмыгъэжъыр яки зидуай зыхъожыгъэм иунахъорэ илахъилхэмрэ афэтхъаусыхэх.

ЛэшIэгъурэ ныкъорэ хъугъэу адигэхэр жъугъэу Тыркуем щэпсэух. Кавказ заом ыуж IэкIыбым ифэгъэ тильэпкъэгъухэм мы хэгъэгур ягупсэ мыхъугъэми, лъапсэр пытэу щадзыгъ, общественнэ-политическэ, культурнэ Ioфыгъохэм чанэу ахэлажъэх. БлэкIыгъэ лэшIэгъум ипэубли Тыркуем игъэпсыкIэ зэблэзыхъугъэ хъугъэшIагъэхэм адигэхэм ялахь хэлъ. Османхэм ятетыгъуи, Ататюрк игъоми адигэхэм лъэпкъ Ioфыгъохэр атПупщыгъэп.

Адыгэ
еджапIэр
зычIэтыгъэ
унэр.

Непэрэ мафэми политическэ партие зэхашагь, къэралыгъо гъэпсынымкIя яшшошхэр кыдыхальтийтэнхэм пыльных, лъэпкыр кызыэтэгъэнэхэм фэбанэх. Къафадэми къафамыдэми, общественнэ зэхахъэхэр сыйдигъоки агъэпсих, бзэр, хабзэр, культурэр хэхэс щылакIэм хэмько-кIэнхэм дэлажъэх. Гъэсагъэхэр, акылышшохэр, пэртыхэр аш фэдэ зэхахъэхэм ашпээ итэгъэх. Тыркуем исыд фэдэрэ уахьти зигугуушигъын кызыитефэу, тарихын хэхъэгъэ цыиф цэрыгохэр щылэх.

Адыгэ бзыльфыгъэхэм ягукуэкI

Истанбул изы районэу Беншикташ щылэнхэм анахь дэ-

гъо зыщизэтегъэпсыхъагъэу, нахь щыгупсэфэу алтытэ. Тильэпкъэгъхэр мы хэгъэгум зе- фэхэм, зигугуу штырэ районым кызыцуугъагъэх. ЯшшошлакIэ зэрээтрагъэпсыхъашуугъагъэм ишьсэ непэ кызынэсигъэми Беникташ изы къуапэу Ака- лептлер щыглэгъушт. Хыгынэ урамын къатицх хүрэу унэ зэтэгъэпсыхъагъэх тет. 1919-рэ илтэсэм адигэ еджапIэм аш кызызэуахыгъагъэ. Анахь бъэшэгъонэу еджапIэм игъэпсыкIэ хэлъигъэр — пшъашы клали зэхэсэу щызэдеджэштыгъэх. Быслымэн къэралыгъомкIя, Османхэм яуахътэкIэ ар ямышшыкIэ дэдагь. Адыгэ еджапIэм кIэшакло фэхъуугъагъэр тильэпкъэгъу бзыльфыгъэ чанэу Хъундж Хъайрие Мелек. Апэрэ адигэ бзыльфыгъэ Хасэ аш мы хэгъэгум щызэ-

хищэгъагъ ыкIи ильэпкъэгъ- хэм ягъэсэнхэгъэ ишьыпкъеу пытлыгъ. Хэхэс адигэхэр зе- рипхынхэм, ахэм якъэбар хэ- кум кынигъэсным апае гъэ- зетэу «Тяне» кыдигъэкынты- гъэ. Ишхъэгъусэу Нэмийтэкью Айтэч ашкIэ илэпIэгъугь. Ар- тичыгогу, тхакло, Пэнэжкы- кувае щыщ. БлэкIыгъэ лэшIэ- гъум ипэублэ Айтэч Франци- ем кошынэу хуугъагъэ, аш икIи, 1920-рэ илтэсхэм Тыркуем кло- гъагъэ. Адыгэ лъэпкын ита- рихь зээгъашшыгъагъэ Жорж Дюмезиль игъусагь. Ашыгъур ары Хъундж Хъайриерэ Нэмийтэкью Айтэчэрэ нэуасэ зы- зэфэхъуугъагъэхэр. Бзыльфы- гъэ чаныр анахьэу зыфаблэ- штыгъэр ныбжыкIэхэр ары. Лъэпкыр лызыгъэктэшт лэ- уххэр Европэ шапхъэхэм нахь адиштэу пүгээнхэм ыуж итэгъ.

Хъундж Хъайрие
Мелек.

Гъэсэнхэгъэ дэгүу агъотынным пае кIэшакло зыфэхъуугъэ еджапIэм шлэнхэгъэу щылэр зэкIэ чилхъэгъагъ.

ШУРДУМ ГУНСЭЛ —

**Адыгэ бзыльфыгъэ
Хасэм итхьамат:**

— Адыгэ бзыльфыгъэ Хасэм Ioфыгъуабэ зэшшихыгъ. ЕджапIэу кыззашуахыгъэм илтэ- си 7 — 15 зыныбжь клаэхэр, пшъашхэр щеджэштыгъэх. Арап харьофхэм афэ- шьхъафэу латинымкIэ еджэн- ри тхэнри арагъашшыгъэх. Адыгабзэр, адигэ литератуэр, пшынэ къегъёноны, лъэпкъ къашшор — мы зэлстэум мэхъэ- нэ шхъаэлэгъэх. Аш нэмийкIэу хыисалыр, физикэр, географиер, тарихыр, францу- зыбэр, инджылызыбэр арагъашшыгъэх. Зыныбжь илтэ- сиблым нэмийсигъэу еджапIэм пэмхъягъэхэм апаи сабий ы- гынэпэ кызызэуахыгъагъэ. Мы еджапIэм нэмийкIэу аш фэдэ кIэлэцыкIу ыгынэпэ къэралы- гъом илгээл.

Тарихь тхыгъэхэм кыззаша- хэнагъэмкIэ, Цэй Хилми адигэ литератуэр, адигэ усэхэр еджаклохэм аригъашшыгъэх, Тымэ Шами адигабзэр ари- гъэхшыгъэх, НэмийкI Исма- ил Зефи адигэ пшынэ еуакэм, сурэтшынным афигъасэштыгъэх.

Францием ыкIи Англием гъэ- сэнхэгъэ ашызээзигъэгъотыгъэ кIэлэгъаджэхэм французыбэ- инджылызыбзэхэр арагъэхы- щыгъэх. ЕджапIэм ипащэшты- гъэу Пыхуу Сезэ тхаклоу щы- тыгъ, театрэр икIесагь. Аш ипъесэу «Кавказым факлоу» зыфиорэр кIэлэдэжаклохэм ада- гъэуцугъагъ ыкIи адигэ еджапIэм пчагъэрэ кыщашигъ. Клапэхэм, пшъашхэм апкы- шольхэр псыхъагъэнхэм, япса- уныгъэ пытэнхэм анаэ тетыгъ. Физкультурэр егъэджэн предметхэм ахэтыгъ. Мы зэпстэур огъэшшагъо еджапIэр зыла- жьшыгъэх уахьтер кыздыхэ- плытэкIэ. ЗэклэмкIи нэбгы- ри 180-рэ аш щеджэштыгъэ. Класс пэпчь нэбгырэ 20 — 25-рэ исыгъ. ЕджапIэм иапэ- рэ къат дамэ тетыгъ. Унэгьо тхъамыкIэхэм IэпэIэгъу афэ- хууныр Адыгэ бзыльфыгъэ Ха- сэм изы пшъэрэл шхъэлэгъ. Бзыльфыгъэ IэпэIасэхэм адирэ щыгъынхэр, тэхон-кIэльын- хэр ащхэти, ахьшэр тхъамы- кIэхэм, щыклагъэ зиэхэм афа- гошыгъэх. ДэпIэ-щапIэм Бэ- щыкъо Сайме игъэлорышшэ- клаугъ.

Пуху Сеза.

щагъотрэм кыщыуялахыгъэу унэу юшшеджэхэрэм нэссыжьэу уехьо- псэнэу щытыгъ. Ау мыш фэ- диз гъэхъагъэ зиэгъэ еджапIэр бэрэ лэжжэнэу инасып къыхыгъэп.

ШУРДУМ ГУНСЭЛ —

**Адыгэ бзыльфыгъэ
Хасэм итхьамат:**

— Тырку республикэр загъэлсэм ыуж «адигэхэм якултурэ аухъумэнымкIэ фитынгъэ горэхэр аратмэ, лъэп- къэу кыззашенхэмэ, мыхэр лъагэу дэкIоенх» алу щы- нэхи, пшэури агъэптыгъ. Ос- манхэм ятетыгъо аухи Ат- атурк кыззэком, Мустафа Ке- маль инаушшокIэ 1923-рэ илтэ- сэм адигэ еджапIэм ипчэ- хэр зэфашшыгъэх.

ЕджапIэми Хасэм итхьамат КъапыкIэжыгъ

Адыгэ еджапIэр зыщыла- жьшыгъэх унэм непэ хякэш бэлхэх чIэт. Десхэр зыщы- клоштыгъэ унэхэр джы гъольы- пэх, тысыпIэх. Дунаим щызэ- льшшээрэ жуагъохэр мы хя- кIэшым кыщэуцх. Ау адигэ

Адыгэ бзыльфыгъэ Хасэм иорэдьо куп.

адыгэ еджап!

Адыгэ еджап! Эм икъэлэеджаклохэр.

бзыльфыгъехэм я Хасэ псэ кыныкъэжыгь. Ильэшишье тэшлагъэу, ильэпкъэгъу Хъундж

Хъайрие Мелек иофт лыгъэ-къотэнэу Щурдум Гунсэл ыуж ихьагь. Истанбыл щыпсэурэ

адыгэ бзыльфыгъехэм яхасэ ащ зэхишарь.

ЩУРДУМ ГУНСЭЛ — Адыгэ бзыльфыгъэ Хасэм итхъамат:

— Хасэу зэхет-щагъэм ыцэ блэ-къыгъэ лэшлэгъум лэжъэгъэ зэхахъэм ыцэ фэдэу къэд-гъэнагь. Ашыгъум псэугъэ тшылхуухэм яофшлагъэ яд-гъэшлэнэу тыфай. Бзэм икъэухумэн тиапшээрэ шшэ-рьиль. Тисабый цы-къуухэм алаа еджап-лэхэр дгъэлсынхэм ыуж тит, зы кын-зэлутыхъах, ыцэр «Сэтэнай». Мы цэр нэмийкмэ амьгъэ-

федэнэу ти Хасэ патент къы-дихыгъ. «Сэтэнэе» еджап! эхэр дгъэбэгъон тыгу хэль.

Тигушыягъо Щурдум Гунсэл исэнхъяктэ гум еэзэрэ врач, хирург. Тыркуем ыцэ дэйвоу щызэлъаш. Лъэпкъ гумэкъым ар ыгъэрхъятырэп. Аперэ сабый ыгъыпэу кызызэуахыгъэм непэ къэлэцыкly 55-рэ макло. Шыпкъэ, зэкэри адыгэхэп. Ау адыгэ сабьеу «Сэтэнай» къаклохэрэм адыгабзэкэ аду-гүшүйэн къэлэлпү аштагь.

БАЖЬ Гулдан — Къэлэцыкly ыгъыпэу «Сэтэнай» зыфиорэм икъэлэню:

— Бэ дэдэ ядгэшлэшь-рэп, ау мы ыгъыпэу щэлэ-фэхэ адыгэ макъэр атхаклу-мэ итынимкэ тльэкырэр тэ-шэ. Клалэхэм ятэгъаш ю адига-бэз эхъхэм, ятэ-янэхэм ацэ къираонэу, «тыс-тэдж», «псы-хъалыгъу» зыфэлштэхэр яд-гъэшлагъ. Джаш фэдэу адыгэ орэдхэр къятэгъалох. «Сэтэнай» зыцэ къэлэцыкly ыгъыпэу ильэсиц хъугъэу

Къэлэцыкly ыгъыпэу «Сэтэнай».

мэлажье. Бэмышэу ар коштыгъэ. Къатиту хъурэ унэ зэтэ-тэм чэхъяжыгъ. Адыгэ къэлэ-цыкlyхэм япчыагы хагъэхъонэу фаех, ащ нэмийкэу ицэ-гъу еджап! эхэр джыри Истанбыл кызызэлхыгъэнхэр гу-хэль благьэу Адыгэ бзыльфыгъэ Хасэм и. Джырэклэ нахыжъхэм ашэрэ бзэр, куль-турэр, хабзэр зэклаугъуае. «Адыгэ бзыльфыгъехэр» алу зэджэгъехэ орэдьо куп зэ-хащагь.

ЯНДАР Сухъейда — Адыгэ бзыльфыгъэ Хасэм хэм:

— «Тыадыг» токэ икъурэп. Тызьызэхэсүм, тызьызэлуклэрэм адигабзэр нахь едгэ-бэкынэу тыфай. Тыбээ нахь къэзитуущыщ орэдхэр ащ пае зэдгэшлагъэх. Лъэпкъ мэ-фэлхэм тахэлажэ. Тызьыпэ-уущыгъэх къудажхэм къаца-лощигъэх орэдхэр къаэлтижы-гъэу ти программэ хагъэхъагъэх. Лъэпкъым ихабзи, ыбзи, икультури ухумэгъэнэм нэмийкэ хэсэ постэуми афэдэу

бзыльфыгъехэр пылых. Ау адигэм ыцэ мэкъэгъэу фашыныр ягугу. Адыгэ еджап! эхэр зычэтигъэ унэм я Хасэм лъэ-тэгъэуцо щыфашыгъягъ. Тыр-куем икъэбарлыгъягъэс амал-хэр аугъохи, еджап! эм, бзыльфыгъэ Хасэм, адигэхэр жу-гъэу Бешикташым зэрэшыпсэ-уущыгъэхэм ыкы мы районым ыцэ зыхырэ футбол купыр ахэм зэрэгэпсэгъягъэм икъэбархэр афалотагъэх. Ильэситиф уах-тэу зылажъехэрэм ащ фэдэ зэлуклэ бзыльфыгъэ купым зэхишагь, къызхэхыгъэх лъэп-къыр дунаим къытенэнным фаблэх, фэлажъэх. Зэкъэмки нэ-бгыри 150-рэ Хасэм зэрипхы-гъэх. Ясэнхьат иоф ыуж, яунэ-гъо хызэмэт зызэклафэрэм, быс-сумгайашхэр зэрэгүйхэнхэшь, хэсэ иофшэнхэр зэдагъэцакэх. Нартхэм язэмэн къыщуубла-гъэу адигэ бзыльфыгъехэм ягубзыгъягъэу хышишээм хэтыр я 21-рэ лэшлэгъуми къыща-гъэшыпкъэжы.

ТЭШЬУ Светлан.
Адыгэим изаслуженэ жур-налист.

Лъэустэн Сэтэнай, Щурдум Гунсэл.

ЗЕКЮНЫР

Шъачэ иколл-гупч

Гъэмэфэ уахьтэм Шъачэ зыщыбгъэпсэфыныр дэгъу, ау лъап! Э. Цыф пстэуми ащ фэдэ амал зэрэмдэг къыхэкъиу аш къохэрэм япчыагъэ къы-щэкъ.

Джы къалэм колл-гупчэ къы-щызэуахыгъ, уафитеомэ, нахь осэ маклэхэмкэ мэфэ заулэ, мазэрэ е нахыбэрэ зызыб-гъэпсэфын пльэкыщ чып! эхэр гупчэм иофишлэхэр зыгъэпсэфаклохэм алаа нахь осэ маклэхэр атыхээ зызагъэпсэфыч чып! эхэр ильэс ренэм алтыхъу-щых. Ар цыфхэмкэ, къэлэ-дэсхэмкэ федэ хъущт. Хэти амалеу илэм ельтигъэу къыз-щыуун чып! э фэефт, адэхэм чып! э нэкэу ялхэр зыгъэпсэфаклохэм аратыхээ, федэ къарагъэшыщ.

Колл-гупчэр къэлэ администрациирэ чып! э туроператор-хэмрэ турагентствэхэмрэ зэхэ-зыщагъэр. Къэлэ администра-

цием зыгъэпсэфып! э иофхэм-рэ туризмэрэкэ и Гъэлоры-шлап! э ипащэу Сергей Домо-рат къызэриорэмкэ, гупчэм иофишлэхэр зыгъэпсэфаклохэм алаа нахь осэ маклэхэр атыхээ зызагъэпсэфыч чып! эхэр ильэс ренэм алтыхъу-щых. Ар цыфхэмкэ, къэлэ-дэсхэмкэ федэ хъущт. Хэти амалеу илэм ельтигъэу къыз-щыуун чып! э фэефт, адэхэм чып! э нэкэу ялхэр зыгъэпсэфаклохэм аратыхээ, федэ псууп! э унахэм арысыгъэх.

Шъачэ зыщыбгъэпсэфы зы-

шоигъохэр телефонэ 8-800-100-10-65-м терэох. Джырэ лъэхъаным укызьщуун пльэ-кыщт чып! э 50 фэдэз кол-гупчэм щатхыгъах. Чэш-зыма-фэм узэрисыщтим пае ахь-щэу птыштыр сомэ 600-м къы-щежье, ащ пчэдыхышхэри хэхъэ.

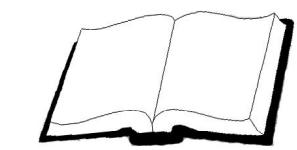
Къалэу Геленджик сомэ 800-кэ фэтэр къыщыбгъоын пльэ-кыщт, пансионатын укюмэ, чэш-зыма-фэм пае сомэ ми-ни 2 птышт. Къырими мыш фэдэ зыгъэпсэфып! эр икыгъэ ильэсийм къыщегъэжьагъэу щагъэфедэ. Пащхэм къызэра-орэмкэ, зыгъэпсэфаклохэм азынкы фэдизир псууп! э унахэм арысыгъэх.

(Тикорр.).

Я VI-рэ къэлэ литературнэ-театрэ зэнэкъокъур

Урысыем икІэлэцІыкІу насыпышІохэр

Мэлъльфэгъум и 7-м, 2017-рэ ильэсүм къэлэ культурэм и Унэу «Гигантым» я VI-рэ къэлэ литературнэ-театрэ зэнэкъокъу «Мы — дети России» зыфиорэр щыагъ. Аш къэщакло фэхъугъэр муниципальнэ гъэпсыкіэ зиэ «Къалэу Мыекъупэ» культурэмкіэ и Гъэлорышапл.

Зэнэкъокъум артист ныбжыкіэ цыкіухеу ильэси 3 — 18 зыныбжыхэр хэлэжьагъэх. Иофхъабзэм гухэль шъхъаёу илагъэр къыткіэхъухъэрэ пэужхэр цыиф дахэу ыкыи патриотхэу пүгъэнхэр, къытэшэцкыгъэ чыопсым икъэбзэныгъэх ухъумэгъэн, фэсакыгъэн зэрэфаэр зэлъягъэшэгъэнэры, къэлэццыкіухэр ыкыи іэтахъохэр тхылъым нахь фэшэгъэнхэр, еджэнымкіэ яшэнэгъэ хэгъэхъогъэнэры.

Зэнэкъокъум нэбгыри 163-рэ щызэнэкъокъугъ. Ахэм ашыршэу 66-р ылукіэ еджэнымкіэ, 11-р — театрэ колективхэр (нэбгыре 99-рэ). Мэфэкл зэнэкъокъум тикъэлэ шъхъаёу Мыекъупэ икілэццыкіу ыгъын-пэхэм ачлэсхэр, гурит еджа-пэхэм яеджаклохэр, искуствэхэмкіэ къэлэццыкіу еджаплэу Н 1-м клохэрэ, къэлэ тхылъеджаплэхэм итхыльеджэ ныбжыкіэхэр, творческэ купхэм, кружокхэм ыкыи клубхэм ахэтхэр ыкыи тикъалэ икілэлакъэхэр литературэр зикласэхэр хэлэжьагъэх.

Зэнэкъокъум хэлэжьэгъэ анахь цыкіухем аныбжыр ильэси 3: ылукіэ къеджэнымкіэ купым щыщхэмкіэ — къэлэццыкіу ыгъынпэу Н 23-м, колективхэмкіэ — къэлэццыкіу ыгъынпэу Н 55-м икуп анахь цыкілоу щагъасэхэрээр.

Я VI-рэ къэлэ литературнэ-театрэ зэнэкъокъу «Мы — дети России» зыфиорэр лъэнэкъуу 7-у гошыгъагъэ: «Театральный вернисаж», «Планета детства», «Зеленая планета» (экологијем и Ильэскіэ литературнэ произведенияхэм къяджагъэх), «Живет Победа

в поколениях» (Хэгъэгу зэошном теклоигъэр къызыщыдахыгъэр ильэс 72-рэ зэрэхурурэр къызыраотыкыгъ), «Родник моей земли» (чыплэ тха-

клохэм ятхыгъэхэмкіэ), «Живая классика» (классическое поэзие-емкіэ ыкыи литературэмкіэ), «Слово эпохи» (я XX — XXI-рэ пэшшэгъухэм яваторхэм япроизведениехэмкіэ) ыкыи «Юный автор» зыфиорэр (ежь ытхыгъэм авторыр къеджэ).

Къэлэ литературнэ-театрэ зэнэкъокъур мэфэкл шьошэ теплэ дахэ илэу, хэлэжьэрэ сабыйхэр, еджаклохэр дэгъою зэрэфагъэхъазырыгъэхэр къыхэшшэу гъэпсыгъагъэ. Анахьэу узы-лэпзышшэу щытыгъэхэр къэлэццыкіу ыгъынпэхэм ачлэсхэм языкъешын, къеджэн ыкыи къяшьон зэфэшхъафхэр арых.

Пчэдыхъям рагъэжъэгъэ мэфэклыр пчыхыапэм аухыгъ. Зэчий, сэнаущыгъэ дахэу сабийхэм ыкыи еджаклохэм ахэлхэм жюриим лъэнэкъю зэфэшхъафхэмкіэ уасэ фишигъ.

Хэушъхъафы- кыгъэ штухъафтынхэр

Къэлэццыкіу ыгъынпэу Н 23-м клоэр шьэожыьеу, ильэси 3 зыныбжь Алексей Железновыр «Самый юный участник» зыфиорэр лъэнэкъомкіэ къыхагъэшыгъ.

Лицеу N 8-м истудиу «Дар», іашхъэтетыр Анета Хамедовна Литвиновна, «Задуховно-нравственное воспитание» зыфиорэмкіэ агъашуагъ.

Лъэныкъоу «Планета детства»

Ныбжыр ильэси
6-м НЭС

Апэрэ шъуашэм илауреат-хэр:

1. Алиса Дунаевскаяяр, «МБДОУ N 23-р», пащэр Е.П. Ефимова.

2. Тхъабысым Джамбулат, «ДСОВ N 9-р», іашхъэтетыр Хъуажь Саныят.

1. София Дейнеко, МБДОУ «ДСОВ N 16-р», пащэр Альвида Тутова.

Лъэныкъоу «Живет Победа в поколениях»

Ныбжыр — ильэс
11 — 13

Даниил Коневец, МБОУ «СШ N 10-р», іашхъэтетыр С.П. Овчаренко.

Ильэс 14 — 16
зыныбжхэмкіэ:

1. Альбина Горбунова, МБОУ «СШ N 9-р», пащэр Т.Ф. Ермоленко.

2. Екатерина Ткаченко, ДШИ N 1-м итеатрэ къутам, іашхъэтетыр Ю.А. Исуповар.

Лъэныкъоу «Слово эпохи»

Ильэси 7 — 8
зыныбжхэм

1. София Элясова, МБУК ГДК «Гигант», къутырэу Гавердовскэм щыз филиалыр, пащэр Валерия Кухлееввар.

2. Артем Аракелов, іашхъэтетыр И.Б. Рахманова.

Ильэс 11 — 13
зыныбжхэм

1. София Еремеева, МБОУ «СОШ N 15», пащэр Л.А. Ручкинар.

2. Даниил Штомпель, МБУК «ЦБС» къэлэ къэлэццыкіу тхыльеджаплэр, пащэр И.Х. Михайловар.

Лъэныкъоу «Жи- вая классика»

Ильэс 11 — 13
зыныбжхэм

Альбина Буга, МБОУ «СОШ N 15-р», іашхъэтетыр Г.М. Куфанэр.

Ильэс 14 — 16
зыныбжхэм

Екатерина Ткаченкэр, ДШИ N 1-р, театрэ отделением иашхъэтетыр, Ю.А. Исуповар.

Лъэныкъоу «Юный автор»

Ильэси 7 — 8
зыныбжхэм

Елизавета Пополовар, МБОУ «Гимназиу N 22-р», я 2-рэ класс, пащэр — Р.П. Павлос.

Ильэс 14 — 16
зыныбжхэм

Анна Жакулинар — МБОУ «СОШ N 9», іашхъэтетыр — Т.Ф. Ермоленкэр.

Лъэныкъоу «Живая Победа в поколениях»

Ильэс 11 — 13
зыныбжхэм

Зэхэт къеджэныр:
Дарья Рубцова, Милена Газарян, МБОУ «СОШ N 9-р», пащэр — Лариса Киян, Лина Зогинар.

Лъэныкъоу «Театральный вернисаж»

(Театрэ колективхэр)

Ильэси 6-м НЭС

Театрэ кружокэу «В гостях у сказки» ДСОВ N 22-р, пащэр — Г. Афанасьевар, О. Долгих.

Ильэс 8 — 18
зыныбжхэм

Апэрэ шъуашэм илауреат:
Арт-студиу «Арлекино» (нахь куп инхэр хэт) МБОУ лицеу N 19-р, іашхъэтетыр — Кыуныж Нэфсэт.

Я II-рэ шъуашэм илауреат:
Творческэ купэу «Аншлаг», ГДК «Гигант», пащэр — Н. Дурко.

Я III-рэ шъуашэм илауреат:
ДШИ 1-м итеатрэ отделение, іашхъэтетыр — Ю.А. Исуповар.

МАМЫРЫКЬО Нуриет.

Иорэдкни икъашъокни альээсы

(Икъех.)

Рагъэжъэнүм ыпэкIэ

Краснодар концертхэр зыщызэхашхэрэ гупчэу дэтэм дунаим щыцэрио артистхэр, творческэ купхэр къырагъэблэгъагъэх. Аш фэдэ Унэшхом уилендээсэнгъэ къышыгъэлъэгъоныр щытхуу зыхэль шьтээрлийэ щит.

Пшизэ и Къэралыгъо къэзэк хорэу ильэс 295-рэ зыныбжым итарих къэзынотээр сурэтхэр, орэдьио цэрилоу хорым хэтигэе Анатолий Лизвинскэр къытхэтгыгъэм ильэс 70-рэ зэрэхъущигъэм фэгъэхыгъэ шэжж къэгъэлъэгъоныр, культурэмрэ искуствэмрэ яхылгээ нэрыльээуу илпилгэгъухэр гъэшгъоных. Сурэтхэм, тхыгъэхэм уялпьызэ тарихъым гукэ ухащэ, щылэнгъэр нэгум къыклагъяуцо, цыфхэм нахыбэрэ уадэгүшүэш пшонгъоу чыпилэ урагъяуцо.

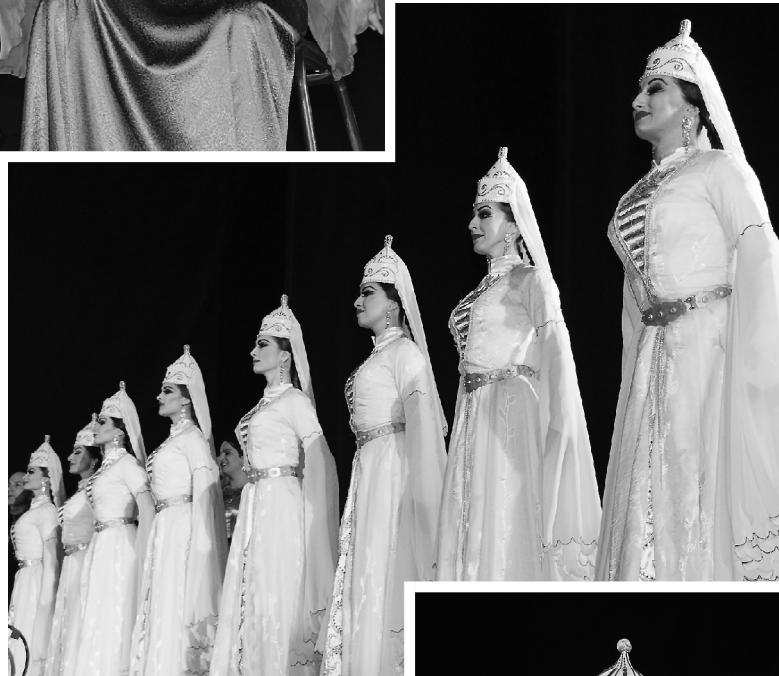
ЕплъыкIэхэр

Хъуадэ Светлан, ышыппхьюу Марыет, Светланы ыкьюу Бисльян.

**Владимир Тарасевич,
ыльакъо шъобж тещагъ, бэшыр ыыыгъэу
мэзекIо.**

— Сипшэшэжъыеу Аринэ сигъус. «Исламыем» икъэбар зэхэсхэу зэп къызэрэхэкыгъэр, ау иконцерт зыкли сеплыгъэп. Сыфай псе зыпты макъэхэм сядэунэу, композитор цэрилоу Нэхэе Аслын сльэгъунэу.

Сэ бэрэ 1эгу ситеошт, телевизорымкэ «Исламыем» сеплээ къыхэкыгъ — ар сфи күрэп...

— «Исламыем» тэшлэ, тыгуу рехы. Концертим тэдэгүэлэ. Орэдхэм тядэу зыхъукэ, адыгэр адыгэу дунаим зэрэшыпсэурэр тигулшысэхэм къахэтгээшых.

Ахъязым ишхъяфитынныгъэ фэбанээзэ лыхъужжэу фэхыгъэ Хъодэ Адамэ ыкьюу Бисльян ары тизэдэгүшүэгъу къыхэлажъэрээр. Нэпплэгъу зачокэ къытиуагъэр гүчшишэ ыуасэу тлъытагъэ. Тызэуу-кэнэу, тигулшысэхэр игъекотыгъэу къызэфтээнхэу мурадхэр тшыгъях.

**Мамый Мусльымэт,
Барцо Гошнагыу пен-
сион щыIэх, Краснодар
дээсэх.**

— «Исламыем» иконцерт къалэм тышемыгъэу къыхэдгээкырэп. Адыгэим иансамблэ цэрило тэгэгушло, нахыбэрэ тэлэгъунэу тыфай.

**Тыркоо Русльян, Алалэ
Чатиб Псэйтыхуу ыкIи
Афыпсынэ къарыкIы-
гъэх.**

ГъукIэлIхэм япхъухэр, яшхъэгъусэхэр, мэшэлахь, бэ мэхъух.

— Артистхэр дахэу фэпагъэх, орэдэу къаорэр мэкъе ютгээкIэ къыпльягъээс.

Рапсодиеу «Хыагъэуджым изэфаклон» седэу сшонгъу. Аш нэмийк зэхэсмынхытми, Псэйтыхуу сыкыкыгъэу уахьтэу згээгъуагъэм зыкли сыркэгъэжъэхътэп, — къеуатэ Тыркоо Русльян. — Артистхэм якъешуакы, яфэпаки хэхъоныгъэ инхэр афэхъугъэх. Нэхэе Аслын Тхьэм бэгъашэш, тыфраз.

Урсылем изаслуженнэ артисткэу, Адыгэим инароднэ артисткэу Хъокло Сусанэ ымаакъе едэу зышонгъоу тызыуу-кэгъэ купым хэт пшашшэм къызэрэтиуагъэу, льэпкэ ис-

лукагъ, гүшүэгъу тафхэхъугъ. Гъунэгъу Краснодар краим къызэрэкIуагъэхэм, якъоджэгъухэр, яхыл-благъэхэр, ныбджэгъухэр концертим зэрэлпэлтигъэхэм осэ хэхыгъэ фашы. Узыашшэжъырэм хъакланко укюнэм имэхьани къыха-гъэшы.

Искусствэм зэфищхи, ныбджэгъушу зэфхэхъугъэх композиторхэу Виктор Захарченкэр, Нэхэе Аслын, Владимир Чернявскэр. В. Чернявскэр Урсылем икомпозиторхэм я Союз икъутамэу Краснодар щылэм ишац.

— «Исламыем» иконцертхэм тялпьызэ тишэнэгъэ хэтгэгъахьо, — къитиуагъ Владимир Чернявскэм. — НыбжыкIэхэм щысэ афэхъурэ ансамблэ тигуапэу тедэу.

Ижыре лыхъужжэ адигэ орэдхэмкэ пчыхъэзэхахъэр аублагъ. Къумыкыу Щамсудин, Уджыхуу Русльян, нэмийкIхэм орэдьи къызыхадзэкIэ артистхэр адежыуцтыгъэх. Рапсодиеу «Хыагъэуджым изэфаклон» цыфхэм яклас. Хъокло Сусан, Агыржыэнэкьо Саныет, пышнауу Лъэцэр Светлан, фэшхъяфхэри едзыгъом хэлажъях. Тыгъужжэ Асыет «Силорэд» зыфалорэр мэкъе дахээкIэ къытиуагъ. Шымырээ Казбек, Тыгъужжэ Асыет, Мэшбээ

кусствэр угу рихынным фэшлэдээр уигъусэн фаяе.

Адыгэим инароднэ артистэу, пышнауу Мышэе Андзаур едэу зышонгъоу пшашшэм къыхигъэшыгъэр музыкэм ябзээкIэ цыфым удэгүшүээн зэрэлпэлтигъэр ары.

Пчыхъэзэхахъэр

«Исламыем» иартистхэу Хъокло Сусанэ, Агыржыэнэкьо Саныет, Гуашэ Светланэ, Лъэустэндээл Рузанэ, Къумыкыу Щамсудин, Шымырээ Казбек, Тыгъужжэ Асыет, Мышэе Андзаур, Уджыхуу Русльян, Сихуу Русльян, нэмийкIхэм та-

шэ Сайдэ, Къумыкыу Щамсудин, фэшхъяфхэм яорэдхэмкэ концертэр лягъэклотагъ. Къешшуаклохэм пчыхъэзэхахъэр къагъэбаигъ.

Къэралыгъо къэзэк хорым ихудожественнэ пащэу, композиторхэу Виктор Захарченкэм концертэр къызахум къыхигъэшыгъ «Исламыем» дунаим цэрило зэрэшьхүгъэр, Нэхэе Аслын ыусырэ произведениехэр европэ культурэм хэхьагъэх, Адыгэ Республикир лягъэу искуствэм щацты.

ЕМТЫЛЬ Нурбай.
Сурэтхэр зэхахьэм къышытхэгъэх.

 ЦЫФЫМРЭ ЩЫПЭННЫГҮЭМРЭ

Къыпфэгушборэм фэгушложь

**Дзюдомкэ спорт еджаплэу Кобл Якъубэ
ыцэ зыхырэм итренер-кэлэгъаджэу,
спортымкэ дунэе класс зиэ мастерэу
Беданыкъо Рэмэлан ильэс 60 зэрэхъурэм
ехъуллэу гушылэгъу тыфэхъугъ.**

— Хъакурынэхъаблэ сыйкы-
щыхъугъ, гурит еджаплэр къы-
щыхъухыгъ, — къелуатэ Беда-
ныкъо Рэмэлан. — Дзюдомкэ
сыйбанэу езгъажы, спортым си-
щылэнгъе еспхыгъ.

— Спортым ныбджэгъу,
нэлласэ къыпфишыгъэхэр бэ
зэрэхъухэрэр сэшэ.

— Зэкэми ацэ къеслон слъэ-
кыщтэп. Клыае Хъазрэт, Мэрэ-
тыкъо Сахьид, Зэфэс Долэт,
Платэкъо Хымэр, Бгъушэ Ас-
льян, фэшхъафхэри къихэзгъэ-
шихэ сшоингъу.

— Шыуунагъо укытегу-
щылгъэл.

— Зэши 4 тыхуущтыгъ, зэкэри
дзюдомки, самбэмки бэнэхъэ.

— Пшынахыкъзу Байзэт
Урсылем изаслуженэ тренер,
ащ икъалэу Заур Урсылем,
Іекъыб къэралхэм ашыкъогъэ
зэнэхъокъухэм дышэ медаль-
хэр къашыдихыгъэх.

— Клалэм унагом щилэгъу-
рэм, еджаплэм щызэхихырэм
плуныгъэ мэхъэнэ ин ил. Заур
пытэу ытэе тэуцоным фэш цы-
фышишхъем зэраукалагъем семы-
зэшэу сыйкытегущыэн слъэкыщ.

— Дээу зэхэзыхыхэрэм
Олимпиадэ джэгунхэу ялагъэм
дышэ медальэр Заур къашы-
дихыгъ.

— Ары. Спортым ишуагъэкэ
ипсаунгъэ нахьышу хъульэ,
дышэ медальхэр зэнэхъокъу-
хэм къашыдихыгъ. Спортым цы-
фыр enly, щылэнгъэм фегъа-
са. Гъэхъагъэ зышыгъэм игушуа-
гъо дэбгощиныр сэ нахь къы-
хэсэхы.

— Цыфыр зыфэдэр къи-
ныгъохэм нахь дэгъоу къашы-
шэн пльэкъыщтуу зылтытэх-
рэм адеогъашта?

— Адеогъаштэрэп. Ар занкээ.
Гушуагъор ежь-ежын-

рэу цыфым къыфэкоштэп. Ащ
зыфэбгъэхъазырын, уфэбэнэн
фае.

Апэрэ гушуагъор

— Рэмэлан, уиалэрэ трене-
рир Бэгъэдэйр Къэралбы. Спортышом уиалэрэ гушуагъо
къышылошэхъя?

— Лъытэнгъэ ин зыфэс-
шыщтыгъэ Бэгъэдэйр Къэралбы
бэнэпэлэ еджаплэу Хъакурынэхъаб-
лэ Ioф щызышээрэм зыщызгъа-
сэштэгъ. Купым нэбгырабэ хэ-
тэгъ. СССР-м спортымкэ имас-
тер сэры апэрэу хъугъагъэр. Си-

— Красноярскэ тышылэу
СССР-м дзюдомкэ изэнэхъокъу
сыхэлэхъэзагъ, 1975-рэ ильэс
къеслюатэрэр.

— СССР-м дзюдомкэ
идышэ медаль, дунэе турнир-
хэм хагъэунэфыкъирэ чылхэр
къащыдэхъигъэх. Самбэмкэ
СССР-м түжын медалыр къы-
шылхыгъ. Сыда узыгъэгушо-
щтыгъэр?

— Медальхэр къидэхъинхэр
дэгъу, ау спортышор шу умы-

лэр къащыдэзыхыгъэу
Владимир Невзоровын
ыцэ бэнэпэлэ залым фи-
усыгъ. Кэлэгъаджээрэ
кэлэдэхжаклорэ зынэс-
тэхэ лъэгаплэр щылэнгъ-
тээм щытэлэгъу.

— Спортышом
узылхыкъотэн фэш
апэрэ тэуцаплэр зыфэ-
дэр къыхэгъэшыба.

— Уизакью ошьогум
лъагэу зыщыпэтийн пльэкъыщтэп.
Командэу узхэтым уасэ фэшпшэу
зебгэсэнэир шэнышоу щыт.
Зыкыныгъэ купым хэмэлтэу
лъэгаплэм дэктэен ытэлэкъыщтэп.

— Насылымрэ спортымрэ
зэххыгъэх.

— Уинасып къыбдэхъуным
фэш уисэнхьат бгъэлэпэлэнэр
фыкъызэрхъял. Алырэгум уте-
тэу убанээ, нэгъэуплэгъум
къыкъоцл умыгъэфедагъэр лъэ-
шэу къыогоожьэу бэрэ къыхэхы.
«Къэхъагъ ярам» зыфиорэ орэ-
дээ Адыгэ Республике Нэгъой
Маринэ къылорэр бэрэ сугу къес-
гъэкъыжы.

— Щылэнгъэр гъэтхэ кэ-
гъэхъэр дахэм еогъаша?

— Хъау. Сэ къасломэ сшо-
игъор щылэнгъэм дэхагъэу хэ-
лъыр зэрэлгэлэгъурэ шыкъирэ ары.

— Тренерым ыгъасэрэр икъэ-
гъагъэу зылтытээрэм адео-
гъашта?

— Ары.

— Ордэн Андзаур, Шъэ-
цыкъу зэшхэу Рустам ыкы
Айдэмээр, Ордэн Заур, Щыгы-
щэ Амин... Хэта ыцэ къес-
мыуагъэр?

— Нэмийхэри сэгъасэх. Сшы-
нахыкъэ ишъаоу Заури Ioф
дэсэшэл. Зыцэ къеуагъэхъэр
Урсылем ихэшыпкыгъэ коман-
дэхэм ахэтэ. Сыфай «Къэхъагъ
ярам» зыфиорэ орэдым нахьыбэ
къызэлэйбуитынэу.

— Гухэлэу уилэр спортым
фэгъэхъыгъэу къыталаоба.

— Клое Хъазрэт, Хъасанэко
Мурат афэдэхэу килограмми
100-м нахьыбэ къэзьщэчыхэрэ
згъасэх сшоингъу. Сыфай ду-
наим дышэ медальхэр къыща-
хынхэу. Дзюдомкэ тренер-кэлэ-
гъэхъаджэу Бастэ Сэлым къызэ-
риорэм фэдэу, спортыр меда-
лым изакъоп зыгъэдахэрээр.

— Дзюдо бэнакъэм зэхх-
ыгъыгъэу фэхъурэр макъэп.

— Узбэнээрэм ытэлакъохэм
уялхъо хъуштэл, нэмийхэри хаг-
гъэхъигъэхъ. Теклоныгъэр къыдэп-
хынэу уфаемэ, пытэу зямгъэ-
убыт, шыкъэхэм алъыхъу.

— Теклоныгъэр къыдэхъын-
м фэш сыда алеу къыхэгъэшы-
рэр?

— Зыкызыупхынэу зыгъас.
Психологиэм имэхъанэ къыдэ-
лъйт. Лыгъэхъэхъэу дышэ
медалыр къызэрэдэхъыщир шы-
ээрэп. Насып уилэн зэрэфаэр зэ-
къэми къыхагъэшыш, къыкъэс-
иотыкъыжырэп.

— Уигъэхъагъэхэм ахэгъэ-
хъонэу, уифэшьошэ щытхууцэр
къыпфаусынэу пфэтэло.

— Тхуауегъэпсэу.

EMTЫЛЬ Нурбий.

лъэгъоу бэрэ ухэтын пльэкъы-
штэп. Узыпиль Ioфыр пшыгъэшэ-
тэйнэу щэрэт. Кэлэхэу ащ фэхъу-
рэр пльэгъужы зыхъукъэ, не-
ущирэ мафэм нахьышоу уфэкошт.

Бгъасэрэм ильэуж

— Тренерым мурад илэн
фаеу ээ къысэлгъогъагъ.

— Мурад зимыэ тренерыр
чыкъэу пльэрэп. Бгъасэрэр ытэе
пытэу зытебгъэуцокъэ «тхуауегъэ-
псэу» къуулихъыщир. Спортымен
цэргийо мыхъущими, щылэнгъэм
зыкышигъотыщ. Гъэгэ «кур-
пэнэу» щытим, щылэнгъэм дэ-
хагъэу хэлъым фэпшэн зэрэл-
лэхъырээр кэлэцькъоу бгъасэр-
эр эжъ-эжъырэу ытэгъэгъун фэе.
Спортым лъэуж зэкэми къы-
шагъанэ, ау а лъэужым рыхло
зышоингъор тренерым ышэнэир
ипшъэриль. Дэгъумрэ дэимрэ
зэбгээшэнхэш, къихэхъирэм
цихъэ фэш.

— Джырэ уахътэ спор-
теджаплэу Ioф зыщыпшээрэм
изытет шуугъэрэза?

— Тренер цэргийоу Кобл Якъубэ
тибэнаплэ къытэгъужы сшо-
игъуагъ. Ащ ыгъесагъэу, Олим-
пиадэ джэгунхэм дышэ меда-

Зэхэзыщагъэр
ыкы къыдэзы-
гъэхъэрэр:

Адыгэ Республи-
кэм лъэпк
Иофхэмкэ, Іэкыб
къэралхэм ашы-
псэурэ тильэп-
къэхъухэм адярьэ
зэпхыныгъэхъэмкэ
ыкы къэбар
жъугъэм иамал-
хэмкэ и Комитет
Адрессыр: ур. Кре-
стъянскэр, 236

Редакциер
зыдэшыэр:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
редактор шъхьаIэм
игудадзэ:
52-49-44,
шъхьэдэхъыж
зыхъырэ
секретары:
52-16-77.

E-mail:
adyvoice@mail.ru

Зыщаушыхъаты-
гъэр:
Урсылем Федерацием
хэутын Иофхэмкэ,
телерадиокъетын-
хэмкэ ыкы зэлъы-
Іэсъкы амалхэмкэ
и Министерствэ
и Темир-Кавказ
Чыпэ гъэлоры-
шапI, зэраушхъа-
тыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр
ООО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗэкIэмкИ
пчъагъэр
4023
Индексхэр
52161
52162
Зак. 625

Хэутыным
уздыкъэхъэнэ щыт
уахътэр
Сыхъатыр 18.00
Зыщыхаутырэр
уахътэр
Сыхъатыр 18.00

Редактор
шъхьаIэр
Дэрбэ Т. И.

Редактор
шъхьаIэм
игудадзэр
МэшлIэкъо С. А.
Пшъхьэдэхъыж
зыхъырэ
секретары
Гъогъо
З. Х.